

Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fiViite
Asiantuntijapyyntönnö, UJ 53/2020 vp**Lausunto valtioneuvoston jatkokirjelmästä eduskunnalle ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi ja direktiiviksi**

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirastolta lausuntoa valtioneuvoston jatkokirjelmästä eduskunnalle ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi ja direktiiviksi, jotka koskevat lainvalvontaviranomaisten rajat ylittävää pääsyä sähköiseen todistusaineistoon rikosoikeudellisissa asioissa. Jatkokirjelmässä käsitellään erityisesti merkittävimpiä muutoksia, joita Euroopan parlamentin mietinnössä ehdotetaan komission ehdotuksiin. Liikenne- ja viestintävirasto kiittää valiokuntaa mahdollisuudesta lausua asiasta ja toteaa yhtyvänsä jatkokirjelmässä esitettyihin näkemyksiin.

Liikenne- ja viestintävirasto suhtautuu valtioneuvoston tavoin myönteisesti ehdotusten tavoitteisiin. Rikostorjunnan tehostamisessa on kuitenkin huolehdittava myös luottamuksellisen viestinnän suojan, henkilötietojen suojan ja muiden perusoikeuksien asianmukaisesta turvaamisesta sekä valtioiden täysivaltaisuuden huomioon ottamisesta. Jatkokirjelmässä kuvatussa Euroopan parlamentin mietinnössä ehdotetut muutokset komission ehdotuksiin vievät Liikenne- ja viestintäviraston arvion mukaan säädösehdotuksia näiltä osin hyväksyttävämpään suuntaan.

Valtioneuvoston tavoin Liikenne- ja viestintävirasto pitää tärkeänä, että ehdotuksissa tulee huomioida eri tietoluokkien erilainen asema muun muassa luottamuksellisen viestinnän suojan kannalta. On huolehdittava siitä, että puuttuminen yksityiselämän ja luottamuksellisen viestin salaisuuden suojaan rajoittuu vain välttämättömään. Näin ollen myös Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa erityisesti sitä, että liikenne- tai sisältötietoja koskeva eurooppalainen luovuttamismääräys tulisi toimittaa palveluntarjoajan lisäksi myös viranomaisille siinä jäsenvaltiossa, jossa toimivalta palveluntarjoajalta tietoja pyydetään (täytäntöönpanoviranomainen). Parlamentin mietinnön mukaisesti täytäntöönpanoviranomaisella tulisi olla mahdollisuus asetuksen ja vastaavia kansallisia tilanteita koskevan lainsäädäntönsä perusteella riitauttaa tällainen määräys ja vaikuttaa siihen, voiko määräyksen toimittanut valtio käyttää tietoa rikosprosessissa. Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa muitakin Euroopan parlamentin mietinnössä ehdotettuja täytäntöönpanoviranomaisen asemaa tukevia seikkoja.

Muita kyseisessä mietinnössä kannatettavia asioita ovat etenkin kiireellisesti luovutettavia tietoja koskevan määräajan pidentäminen, komissiolle asetettava velvoite tietoturvallisen yhteydenpitokanavan luomiseksi asetuksen mukaiseen yhteydenpitoon, sekä kustannusten korvaaminen palveluntarjoajille ja korvausten harmonisoinnista säätäminen.

Näin ollen Liikenne- ja viestintävirasto yhtyy valtioneuvoston näkemykseen, jonka mukaan asetuksessa tulee huomioida perusoikeuksien asianmukainen turvaaminen sekä edellyttää, että toisen jäsenvaltion viranomaisen toimittama tietojen säilyttämisestä tai luovuttamisesta koskevaa määräys arvioidaan sen jäsenvaltion viranomaisen toimesta, jossa toimivalta palveluntarjoajalta tietoja pyydetään.